

SABIEDRISKĀ TRANSPORTA PADOME

Protokols Nr.5/R

Rīgā
2018.gada 21.novembrī

Autotransporta direkcija
Vaļņu ielā 30, Rīgā

Sabiedriskā transporta padomes locekļi:

Vārds, Uzvārds	Pārstāvētā institūcija
Dins Merirands	Sabiedriskā transporta padomes priekšsēdētājs, Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietnieks
Vaira Brūdere	Sabiedriskā transporta padomes priekšsēdētāja vietniece, Kurzemes plānošanas reģiona Sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja
Annija Novikova	Satiksmes ministrijas Autosatiksmes departamenta direktora vietniece - Autotransporta nodaļas vadītāja
Patriks Markēvičs	Satiksmes ministrijas Dzelzceļa departamenta direktors
Aivars Okmanis	Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomes dalībnieks, Rundāles novada domes priekšsēdētājs
Sergejs Maksimovs	Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes loceklis, Viļakas novada domes priekšsēdētājs
Ligita Olante	Rīgas plānošanas reģiona Sabiedriskā transporta nodaļas vadītāja
Baiba Vīlipa	Satiksmes ministrijas Finanšu un attīstības plānošanas departamenta direktore
Taisa Trubača	Finanšu ministrijas Budžeta departamenta direktore

Laimis Šāvējs	Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes loceklis, Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētājs
---------------	--

Sēdi protokolē:

VSIA „Autotransporta direkcija”

Juridiskās daļas vadītāja

Vizma Ļeonova

Lai nodrošinātu gala lēmuma pieņemšanu jautājumā, kas skar Sabiedriskā transporta padomes 2018.gada 27.jūlija lēmuma Nr.1 (protokols Nr.1A/§1) izpildi, Sabiedriskā transporta padomes 2018.gada 9.novembra sēdē tika nolemts, ka rakstveida procedūrā tiek skatīts jautājums:

1.Par Sabiedriskā transporta padomes 2018.gada 27.jūlija lēmuma Nr.1 (protokols Nr.1A/§1) izpildi.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumu Nr. 1511 “Sabiedriskā transporta padomes nolikums” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 1511) 24.⁴¹. punktam, lēmumprojekti un lēmumu pieņemšanai nepieciešamie materiāli padomes locekļiem elektroniski nosūtīti 2018.gada 2.novembrī.

VSIA “Autotransporta direkcija” (turpmāk tekstā - Autotransporta direkcija) sagatavotā informācija un AS “Liepājas autobusu parks” pārstāvju viedokļi tika uzklauti Sabiedriskā transporta padomes 2018. gada 9. novembra sēdē un Sabiedriskās transporta padome nolēma, 2018.gada 9.novembra sēdes laikā saņemto informāciju un sniegtos viedokļus atspoguļot rakstveida procedūras protokolā.

Par līgumsodu apmēriem.

I.Puķīte informēja, ka saskaņā ar Autotransporta direkcija valdes 2014.gada 12.maija lēmumu Nr.4/2 nolemts līgumsoda apmēra noteikšanai reģionālās nozīmes maršrutu tīklā (*reģionālie starppilsētu un reģionālie vietējās nozīmes maršruti*) piemērot vienādu soda noteikšanas principu – divkārtšā apmērā no attiecīgā pārvadātāja apkalpotajos maršrutos noteiktās lielākās biļetes cenas, bet ne mazāk kā 7.00 EUR un ne vairāk kā 20.00 EUR. Savukārt par sabiedriskā transporta izmantošanu bez biļetes, kas apliecina samaksu par bagāžas vai dzīvnieku pārvadāšanu, līgumsoda apmērs ir 3.00 EUR līdz 7.00 EUR. Attiecībā uz līgumsoda apmēru par bagāžas un dzīvnieku pārvadāšanu bez biļetes Autotransporta direkcijas valdes lēmumam ir rekomendējoša nozīme – atbilstoši Ministru kabineta 2015.gada 28.augusta noteikumiem Nr. 599 “Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība”, šo līgumsodu nosaka Pārvadātājs. Ņemot vērā

Autotransporta direkcijas rīcībā esošo informāciju, pārvadātāju noteiktie līgumsodi pasažierim ir noteikti ievērojot iepriekš minēto principu.

I.Pukīte informēja, ka, izvērtējot pārvadātāju noteikto līgumsodu apmērus pasažieriem, kas atrodas sabiedriskajā transportlīdzeklī bez derīgas braukšanas biļetes, ATD ierosina palielināt pārvadātāju noteikto līgumsoda apmēru, nosakot to vismaz divkārsā apmērā no reģionālās nozīmes maršrutu tīklā noteiktās lielākās biļetes cenas. Reģionālās nozīmes maršrutu tīklā augstākā braukšanas maksa ir noteikta par maršruta Nr. 7611 “Kārsava-Ludza-Rīga” reisu nr.2 - 11,40 EUR (299.9 km). Līdz ar to Autotransporta direkcija ierosina noteikt, ka līgumsoda minimālais apmērs par atrašanos sabiedriskajā transportlīdzeklī bez derīgas braukšanas biļetes ir **vismaz 22.00 EUR**, bet nepārsniedzot Ministru kabineta 2015.gada 28.augusta noteikumiem Nr. 599 “Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība” 114.punktā noteikto maksimālo apmēru 71.14 EUR. Attiecībā uz līgumsoda apmēru par bagāžas un dzīvnieku pārvadāšanu bez derīgas biļetes Autotransporta direkcija ierosina šo līgumsodu noteikt pārvadātājiem.

Par paaugstinātas maksas ieviešanu, norēķinoties ar skaidru naudu.

L.Dravants informēja, ka 2018.gada 27.jūlijā Sabiedriskā transporta padome ar lēmuma Nr.1 “Par 2015.gada 19.februāra Līguma Nr.ATD/ST-2015/01 par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīkla daļā “CENTRS-1A” iespējamo pirmstermiņa izbeigšanu” 1.5. apakšpunktu uzdeva Autotransporta direkcijai noslēgtā līguma ietvaros sagatavot priekšlikumus par paaugstinātas maksas ieviešanu, norēķinoties ar skaidru naudu.

L.Dravants norādīja, ka pašreiz reģionālās nozīmes autobusus visā maršrutu tīklā biļetes braucieniem ir iespējams iegādāties par skaidru naudu un lielākajā daļā arī iespējami bezskaidras naudas norēķini. Biļešu cenas, izmantojot jebkuru norēķinu veidu, ir vienādas, tādas kā apstiprinātajās tarifu tabulās. 2015.gada 19.februāra Līguma Nr.ATD/ST-2015/01 par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīkla daļā “CENTRS-1A” (turpmāk tekstā – Līgums) 14.1. punkts nosaka, ka *“Pārvadātājam ir jāievēro Pasūtītāja noteiktie tarifi (braukšanas maksa vai bagāžas pārvadājumu maksa) (Līguma 8.pielikums) un jā sagatavo braukšanas maksas tabulas lietošanai uzņēmumā, kā arī jāveic izmaiņas braukšanas maksas tabulās, ja tiek mainīts tarifs.”*. Līguma pašreizējie nosacījumi neparedz papildu maksas iekasēšanu no pasažieriem par atšķirīgiem biļešu iegādes veidiem.

L.Dravants informēja, ka Ministru kabineta noteikumu Nr.435 “Kārtība, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.435) 91.3.apakšpunkts paredz pasūtītāja tiesības noteikt papildu maksu un iekļaut to tarifā - *par biļetes pārdošanu sabiedriskajā transportlīdzeklī, ja pasažieriem tiek nodrošināta iespēja iegādāties biļeti iekāpšanas stacijā vai pieturas punktā, kā arī citās biļešu izplatīšanas vietās pilsētas nozīmes maršrutos*. Saskaņā ar MK noteikumos Nr.435 noteikto, šobrīd papildu maksu, iegādājoties biļeti pie transportlīdzekļa vadītāja, iespējams

noteikt tikai pilsētas nozīmes maršrutos, pie nosacījuma, ja tiek nodrošināta biļešu iegādes iespēja citās izplatīšanas vietās.

Nemot vērā minētos, Autotransporta direkcija ierosina papildu maksu par norēķināšanos ar skaidru naudu pie transportlīdzekļa vadītāja ieviest tad, kad šādas tiesības tiks paredzētas Ministru kabineta noteikumos.

Par 2018. gada 27. jūlija Sabiedriskā transporta padomes Lēmuma Nr.1 punkta 1.2. un 1.3.izpildi.

I.Puķīte informēja, ka sakarā Sabiedriskā transporta padomes 2018.gada 27.jūlija lēmumā 1.2.punktā uzdoto pārvadātāju apvienībai tika uzdots līdz 01.10.2018. ieviest bezskaidras naudas norēķinus. I.Puķīte norādīja, ka lēmums ir izpildīts daļēji. Bezskaidras naudas norēķinu iespējas nav nodrošinājis pārvadātāju apvienības dalībnieks AS “Rīgas Taksometru parks” Centrs 1A līguma izpildē iesaistītajos transportlīdzekļos, to tiek plānots ieviest pilnā apmērā no 01.12.2018. Apvienības dalībnieka AS “Liepājas autobusu parks” un AS “Nordeka” Centrs 1A līguma izpildē iesaistītajos transportlīdzekļos nepieciešamās ierīces ir uzstādītas.

K.Grīviņa informēja, ka Autotransporta direkcija, pildot Sabiedriskā transporta padomes Lēmuma 1.3.punktu – izvērtēt iespēju noslēgtā līguma ietvaros nosegt visas izmaksas, kas saistītas ar bezskaidras naudas norēķinu ieviešanu, 2018.gada 15.augustā vērsās pie personu apvienības (AS “Liepājas autobusu parks”, AS “Rīgas Taksometru parks” un AS “Nordeka”) ar lūgumu sniegt informāciju izmaksu apjomiem, kas varētu rasties saistībā ar bezskaidras naudas norēķinu ieviešanu Centrs 1A līguma apkalpoto maršrutu transportlīdzekļos. Izvērtējot izmaksu apjomu un to pamatotību atbilstoši sniegtajam pakalpojumam, kā arī atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 61.panta trešās daļas 3.apakšpunktā noteiktajam¹, Autotransporta direkcijai ir secinājusi, ka ir tiesības grozīt noslēgto līgumu un paredzēt papildus izmaksu apmaksu, kas saistīta ar bezskaidras naudas norēķinu ieviešanu.

Par Līguma uzraudzības un kontroles pasākumos konstatēto.

I.Puķīte informēja, ka par noslēgtā līguma uzraudzības un kontroles pasākumos konstatēto laikposmā no š.g. 27. jūlija līdz 1. novembrim. I.Puķīte norādīja, ka minētajā laika posmā veiktas 52 pārbaudes transportlīdzekļos, kas tiek izmantoti sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai, tai skaitā arī apsekošanas pārbaude, veicot braucienus kā pasažierim. Tika piemēroti līgumā paredzētie līgumsodi par 10 gadījumiem. No gada sākuma ir saņemtas 9 pasažieru sūdzības par sniegto sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti. Vienlaikus **I.Puķīte informēja**, ka šobrīd līguma izpildes kontroles pasākumi tiek īstenoti arī ar slēptā pasažiera iesaistīšanu kontroles veikšanā, t.i., iepriekš nepaziņojot par plānoto kontroles pasākumu.

¹ Būtiski iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās grozījumi ir pieļaujami šādos gadījumos, kad iepirkuma līguma grozījumi ir nepieciešami tādu iemeslu dēļ, kurus pasūtītājs iepriekš nevarēja paredzēt.

Vienlaikus **I.Pukīte** informēja par gadījumiem, kad kontrolieri ir konstatējuši, ka autobusa vadītājs jau autobusā esošam pasažierim izsniedz braukšanas biļeti īsi pirms kontroles iekāpšanas transportlīdzeklī vai pasažieriem braukšanas biļetes tiek izsniegtas jau brauciena laikā vai citā pieturvietā nevis, kur pasažieris iekāpis. Līdz ar to Autotransporta direkcija ir sagatavojusi ierosinājumu grozījumiem noslēgtajos līgumos, paredzot, - Pārvadātājs nodrošina braukšanas biļešu un bagāžas biļešu tirdzniecību atbilstoši normatīvo aktu prasībām, un, veicot biļešu tirdzniecību, nodrošina braukšanas biļešu un bagāžas biļešu izsniegšanu pasažieriem. Pārvadātājs nodrošina, ka iekāpšanas brīdī autobusā pasažierim braukšanas biļete tiek pārdota pirms autobusa atiešanas no pieturvietas vai autoostas. Braukšanas biļetes pārdošana autobusa brauciena laikā tiek uzskatīta par biļešu neesamību un līguma nosacījumu pārkāpšanu.

I.Pukīte atzīmēja, ka sabiedriskā transporta pakalpojuma pasūtījuma līgumos, kas noslēgti 2017.gadā, jau ir paredzēts šāds pārvadātāja pienākums, kas precīzi nosaka braukšanas biļešu izsniegšanas brīdi un tāds formulējums būtiski atvieglo kontroles veikšanu, izslēdzot autobusa vadītāju vai pārvadātāju paskaidrojumus par iemesliem braukšanas biļešu izsniegšanu īsi pirms kontroles, brauciena laika vai citos gadījumos.

L.Krongorns norādīja, ka AS “Liepājas autobusu parks” jūlija mēnesī pakalpojumus sniedza bez valsts budžeta dotācijas, jo saņemtie ieņēmumi no pārdotām pasažieru biļetēm pārsniedza pārvadātāja izdevumus. Iepriekšējos mēnešos ir bijusi arī samazinātā valsts dotācija, jo ir bijuši labi biļešu ieņēmumi. Transportlīdzekļos ar 01.10.2018. ir uzstādīti POS termināli, lai pasažieri varētu iegādāties biļeti, norēķinoties ar bezskaidru naudu. Oktobrī tika 3% biļešu tika iegādātas, izmantojot bezskaidras naudas līdzekļus. **L.Krongorns** norādīja, ka uzņēmums veic iekšējās transportlīdzekļus vadītāju kontroles, gan uzņēmuma pašu spēkiem, gan piesaistot ārpalpojumu. Kopumā, veicot iekšējās kontroles, šajā laikā periodā tika konstatēti mazāk nekā 7% pārkāpumu. Pārkāpumi transportlīdzekļu vadītāju darbā tiek konstatēti, trūkumi vēl ir un pie šo trūkumu novēršanas uzņēmumā tiek strādāts.

Attiecībā uz Autotransporta direkcijas veiktam kontrolēm, **L.Krongorns** norādīja, ka jūlijā tika veiktas 11 pārbaudes un tika konstatēti 4 pārkāpumi, augusta mēneši tika veiktas 3 pārbaudes un tika konstatēts 1 pārkāpums, savukārt septembra mēneši tika veiktas 6 pārbaudes un netika konstatēts neviens pārkāpums. Oktobra mēnesī Autotransporta direkcijas ieviesa jaunu kontroles politiku. **L.Krongorns** norādīja, ka šāda kontrole ir uzskatāma par provokatīvu, jo kontroles laikā kontrolieris nestādās priekšā, kontrole nesastāda aktu, šoferis netiek informēts par izdarīto pārkāpumu, kas ir pretēji Līgumā paredzētai kārtībai. Akts noteikti ir jāsastāda, šoferim uzreiz jāzina, ka viņš ir izdarījis pārkāpumus. **L.Krongorns** norādīja, ka tā nav uzņēmuma politika, neizdot biļetes.

E.Dupats norādīja, ka pārkāpuma akta nesastādīšanas faktiski noved pie tā, ka šādai kontrolei nav nekādas nozīmes, un jāsaprot, ko vēlamies panākt ar kontroles pasākumiem. Formālu kontroles veikšanu un pārkāpuma konstatēšanu vai arī lai šādai kontrolei būtu arī audzinošs raksturs. **E.Dupats** norādīja, ka jautājums par pakalpojuma sniegšanas kontroli tiek regulāri apspriests gan valdes sēdēs, gan padomes sēdēs. Ir ļoti akūta šoferu nepietiekamības problēma, uzņēmums regulāri atlaiž negodprātīgos šoferus, bet to vietā nav iespējams paņemt kvalitatīvu un godīgu darbinieku. Uzņēmumā ir liela šoferu mainība,

ap 25%. Lai mazinātu pārkāpumu skaitu, ir no transportlīdzekļu vadītāju pārziņas jāizņem skaidra nauda, kā tas ir izdarīts Liepājs pilsētas pārvadājumos. Uzņēmums saņem naudu par izbraukto kilometru. Pie šofera biļeti Liepājas pilsētā var iegādāties, tikai tā ir ar paaugstinātu maksu, kā rezultātā šādas biļetes pie šofera faktiski netiek iegādāti. **E.Dupats** norādīja, ka bezskaidras naudas aprīte ir noteikti, jāparedz nākotnes iepirkumos.

K.Godiņš norādīja, ka, lai tiktu veicināta bezskaidras naudas aprīte sabiedriskajos transportlīdzekļos, par šādu iespēju transportlīdzekļos ir jāizvieto informācija. Ar konstatētām problēmām, kas saistītas ar biļešu neizsniegšanu un citiem pārkāpumiem, ir jātiek galā uzņēmuma vadībai. Pagaidām uzņēmums ar problēmām netiek galā.

V.Brūdere norādīja, ka Kurzemes plānošanas reģionā faktiski nav sūdzību par to, ka AS "Liepājas autobusu parks" transportlīdzekļu vadītāji neizdotu biļeti. Acīmredzot pie Rīgā tomēr pasažieru kontingents ir citādāks un te ir nepieciešama pastiprināta uzmanība un kontrolēšana.

Sabiedriskā transporta padomes locekļi diskutē par darba kārtības jautājumu.

Ņemot vērā saņemtos Sabiedriskā transporta padomes locekļu viedokļus par sagatvoto lēmuma projektu un veikto balsojumu, pamatojoties uz Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 2.pantu, 5.panta pirmās daļas 3.punktu un 2013.gada 17.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.1511 „*Sabiedriskā transporta padomes nolikums*” 3.6., 21. un 24.¹punktu, ņemot vērā apstākli, ka sabiedriskā transporta pakalpojumu izpildē konstatēto pārkāpumu skaits ir ievērojami samazinājies un pakalpojumu sniedzēji Sabiedriskā transporta padomes uzdotos uzdevumus par bezskaidras naudas norēķinu ieviešanu ir faktiski izpildījis, rezultātā samazinot skaidras naudas aprīti un ar skaidras naudas aprīti saistītos riskus, ievērojot samērīguma principu, **Sabiedriskā transporta padome nolēma:**

1.1. pieņemt zināšanai VSIA "Autotransporta direkcija" sagatavoto informāciju par 2018. gada 27. jūlija Sabiedriskā transporta padomes Lēmuma Nr.1 punkta 1.2.,1.3., 1.4., 1.5. un 1.6.izpildi;

1.2. pieņemt zināšanai VSIA "Autotransporta direkcija" sagatavoto informāciju par 2015.gada 19.februāra Līguma Nr. ATD/ST-2015/01 "*Par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīkla daļā "Centrs 1A"* izpildē konstatētajiem pārkāpumiem;

1.3. ierosināt VSIA "Autotransporta direkcijai" veikt izmaiņas līgumsoda par atrašanos sabiedriskajā transportlīdzeklī bez derīgas braukšanas biļetes apmēros, paredzot, ka līgumsoda minimālais apmērs par atrašanos sabiedriskajā transportlīdzeklī bez derīgas braukšanas biļetes ir vismaz 22 EUR, bet nepārsniedzot Ministru kabineta 2015.gada 28.augusta noteikumos Nr.599 "*Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas un izmantošanas kārtība*" 114.punktā noteikto maksimālo apmēru 71.14 EUR. Līgumsoda apmēru par bagāžas un dzīvnieku pārvadāšanu bez biļetes nosaka pārvadātājs, saskaņojot ar VSIA "Autotransporta direkcija";

1.4. uzdod Valsts SIA "Autotransporta direkcija" sagatavot un iesniegt Satiksmes ministrijai priekšlikums par grozījumiem Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumos Nr.435 "*Kārtība, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu*", paredzot paaugstinātas maksas ieviešanu, norēķinoties ar skaidru naudu reģionālās nozīmes maršrutos;

1.5. Uzdod VSIA „Autotransporta direkcija” vismaz reizi ceturksnī sagatavot un iesniegt Sabiedriskā transporta padomei informāciju par 2015.gada 19.februāra Līgumā Nr. ATD/ST-2015/01 "*Par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīkla daļā "Centrs 1A" ietverto nosacījumu izpildi*;

1.6. Lēmums stājas spēkā 2018. gada 22. novembrī.

D.Merirands

Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietnieks

Sabiedriskā transporta padomes priekšsēdētājs

(2018. gada 21. novembrī)